

Predhovor k 1. vydaniu 9

Predslov 11

Vysvetlivky 13

Použité skratky 15

Úvod 17

1 Starnutie v oblasti kognitívnych funkcií 19

1.1 Kognitívne funkcie vo vyššom veku 19

2 Kognitívne deficity nedosahujúce hĺbku demencie 23

2.1 Organický psychosyndróm 23

2.2 Nové koncepty 24

2.2.1 Benígna starecká zábudlivosť 24

2.2.2 AAMI 25

2.2.3 AACD 25

2.2.4 MCI 26

3 Demencie 29

3.1 Epidemiológia demencií vo vyššom veku 30

3.2 Rozdelenie demencií 31

3.3 Klasifikácia demencií 35

3.4 Diagnostika a diferenciálna diagnostika demencií 37

4 Testy a škály používané v diagnostike demencií 39

4.1 Globálne testy a škály 39

4.1.1 MMSE 39

4.1.2 BDS 41

4.1.3 ADAS 41

4.1.4 ADL, IADL 41

4.2 Testy zamerané na jednotlivé kognitívne funkcie 42

4.2.1 Pamäť 42

4.2.1.1 Krátkodobá pamäť 42

4.2.1.2 Dlhodobá pamäť 43

4.2.1.2.1 Explicitná (deklaratívna) pamäť 43

4.2.1.2.2 Implicitná (procedurálna) pamäť 45

4.2.2 Pozornosť a exekutívne funkcie 46

4.2.3 Vizuopriestorové funkcie 47

5 Najčastejšie demencie vo vyššom veku 49

5.1 Alzheimerova choroba 49

5.1.1 Klinický obraz Alzheimerovej choroby 50

5.1.2 Etiopatogenéza Alzheimerovej choroby 54

5.1.2.1 Senilné plaky 55

5.1.2.2 Amyloid 55

5.1.2.3 Neurofibrilárna degenerácia 56

5.1.2.4 Tau-proteín 57

5.1.2.5 Presenilíny 58

5.1.2.6 Apolipoproteín E 59

5.1.2.7 Cholesterol 61

5.1.2.8 Glutamát 62

5.1.2.9 Apoptóza 63

5.1.2.10 Nervový rastový faktor 65

5.1.2.11 Neurotransmitery 66

5.1.3 Diagnostika Alzheimerovej choroby 67

5.1.4 Predklinické štádiá Alzheimerovej choroby 70

5.2 Vaskulárna demencia 72

5.2.1 Etiopatogenéza vaskulárnej demencie 74

5.2.2 Klinický obraz vaskulárnej demencie 77

5.2.3 Diagnostika vaskulárnej demencie 77

5.2.4 Rizikové faktory pre vznik vaskulárnej demencie, prevencia 81

5.3 Subkortikálna demencia 82

5.4 Frontotemporálna demencia 82

5.5 Demencia s Lewyho telieskami 85

5.6 Zmiešané demencie 87

6 Terapia demencií 89

- 6.1. Farmakologická terapia demencií 89
 - 6.1.1. Terapia kognitívnej psychopatologickej symptomatiky 90
 - 6.1.1.1. Nootropiká 90
 - 6.1.1.2. Vazoaktívne látky a hemoreologiká 91
 - 6.1.1.3. Antioxidanty (cytoprotektíva) 91
 - 6.1.1.4. Farmaká ovplyvňujúce neurotransmisiu 93
 - 6.1.1.5. Ostatné farmaká na liečbu kognitívnej symptomatiky 96
 - 6.1.1.6. Perspektívy terapie kognitívnej symptomatiky 97
 - 6.1.2. Terapia nekognitívnej (behaviorálnej) psychopatologickej symptomatiky 98
 - 6.1.3. Niektoré špecifická farmakoterapie demencií 99
- 6.2. Nefarmakologická terapia demencií 100
 - 6.2.1. Udržiavanie zachovaných schopností a zručností 100
 - 6.2.2. Úprava prostredia 101
 - 6.2.3. Špecializované psychoterapeutické postupy 102
 - 6.2.4. Starostlivosť o telesné zdravie 102

7 Prevencia demencií 103

8 Ošetrovateľská a opatrovateľská starostlivosť pri demenciách 105

- 8.1. Ošetrovanie chorých s demenciami 105
- 8.2. Opatrovanie chorých s demenciami v domácom prostredí 107

9 Delírium 111

- 9.1. Klinický obraz 111
- 9.2. Vývoj pojmu 116
 - 9.2.1. Akútny exogénny reakčný typ 116
 - 9.2.2. Prechodový syndróm 117
 - 9.2.3. Defektový syndróm 117
- 9.3. Etiopatogenéza delíria 118
 - 9.3.1. Patogenetické mechanizmy vzniku delíria 119
- 9.4. Diagnostika delíria 122
- 9.5. Terapia delíria 125
 - 9.5.1. Farmakologická terapia 126
 - 9.5.2. Nefarmakologická terapia 128

10 Organický amnestický syndróm □ □ 129

10.1 Klinický obraz a diagnostika 130

10.2 Konfabulácie 132

10.3 Terapia organického amnestického syndrómu . 133

Záver □ □ 135

Literatúra □ □ 137

Register □ □ 149